

БАБІЙ В.В.

старший викладач кафедри землеустрою та кадастру

СКОРОБАГАТЬКО А.В.

студентка гр. ЗК-407, кафедра землеустрою та кадастру

ДВНЗ «Національний авіаційний університет»

ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ БЕЗПІЛОТНИХ ЛІТАЛЬНИХ АПАРАТІВ В ЗЕМЛЕУСТРОЇ

Безпілотні літальні апарати (БПЛА) або ж дрони — це літальні апарати без людей на борту, але керуються з блоку управління пілота дрона який знаходиться на землі. Безпілотними літальними апаратами наразі користуються в багатьох галузях і в більшості випадків без них вже не можуть обходитись. Не залишилась осторонь і сфера землеустрою. Масштаби залучення дронів то проведення землевпорядних робіт будуть щороку збільшуватись завдяки можливості встановлення знімальної апаратури для отримання знімків надвисокої роздільної здатності на основі яких в подальшому можуть створюватись високоточні цифрові моделі рельєфу. Виконання робіт за допомогою БПЛА є значно дешевшим за традиційну аерофотозйомку, та все ж для використання можливостей дронів в сфері землеустрою в повній мірі необхідно перш за все, щоб всі питання пов'язані з їх функціонуванням були врегульовані на належному рівні.

Правове використання дронів в Україні на даний час й досі чітко не визначене. В Повітряному кодексі України таке поняття як «безпілотник» зазначене, але в жодному нормативному акті, що відносяться до повітряного простору нашої країни безпілотники не зазначені, відповідно й до них не встановлені правила щодо використання, як для інших повітряних суден які зазначені в нормативних актах. В нашій країні тільки но розпочатий процес створення національного законодавства в галузі застосування безпілотних літальних апаратів. Державіаслужбою України розроблені «Рекомендації власникам безпілотних літальних апаратів» та «Концепція положення та процедур по забезпеченню безпеки польотів повітряних суден авіації загального призначення, спортивних, аматорських та БПЛА». Ми робимо лише перші кроки по встановленню порядку використання безпілотників, гармонізованого із європейським законодавством.

Наразі в Україні можна зустріти використання дронів майже скрізь, БПЛА використовують тепер не лише військові в своїх секретних цілях та різноманітні фірми в комерційних цілях, а й будь-яка людина для задоволення своїх власних потреб. Сьогодні, ми можемо зустріти використання БПЛА навіть в домашньому вжитку, їх використовують для різноманітних розваг та ігор, також для знімання важливих подій життя, таких як наприклад весілля або дні народження, тощо.

Використання дронів, як і будь-яких інших приладів може нести за собою небезпеку, саме тому для них необхідне законодавче правове регулювання їх використання, а також впровадження отримання сертифікатів на керування

БПЛА. Запевняти всіх, що в Україні взагалі не регулюється використання БПЛА буде не зовсім правильним рішенням, оскільки повітряний простір України регулюється Повітряним кодексом України, тому правильніше буде затвердити те, що в Україні не розроблені та не встановлені чіткі правила на використання безпілотних літальних апаратів. Однак, щодо реєстрації БПЛА зазначено тільки те що, не підлягають реєстрації лише ті дрони, вага яких не перевищує 20 кілограмів, та ті, що використовуються для ігор та різних розваг. Отже, з цих слів випливає те, що дрони вага яких перевищує 20 кілограмів, та які використовуються в комерційних цілях підлягають державній реєстрації у Державному реєстрі цивільних повітряних суден України. Але цих норм ніхто не дотримується. Фактично для реєстрації БПЛА в Україні все є, залишається це все викласти в нормативних правових актах. Якщо зайти на сайт Державної авіаційної служби України то ми маємо змогу ознайомитись з реєстром повітряних суден, в якому жодної інформації про БПЛА не міститься. Тому в нашій країні не лише не встановлені правила використання дронів, а також питання, щодо реєстрації дронів й досі не вирішені. Безпілотні літальні апарати не зазначені, ані в положеннях про використання повітряного простору, ані в правилах польоту повітряних суден.

Звісно ж, така ситуація склалась не тільки в Україні, а й в сусідніх країнах. Ситуація в європейських країнах дещо краща ніж в нашій. Наприклад у Британії управління цивільної авіації встановило такі правила, щодо використання дронів:

- БПЛА можна використовувати лише в видимій для людей зоні, зазвичай це 500 метрів по горизонталі, та 120 метрів по вертикалі;
- БПЛА які мають камеру повинні літати на відстані не ближче ніж 50 метрів від людей, споруд, будівель, транспортних засобів;
- БПЛА які мають камеру заборонено літати в радіусі 150 метрів від густонаселених районів та міст з великою кількістю людей;
- Оператори БПЛА повинні отримати дозвіл управління цивільної авіації на право використання безпілотних літальних апаратів в комерційних цілях.

У США Федеральне авіаційне відомство встановило таку заборону як для професійних так і не професійних дронів:

- літати вище ніж 400 футів (приблизно 121 метр);
- вага не повинна перевищувати 50 фунтів (25 кілограмів);
- якщо БПЛА буде використовуватись в радіусі 5 миль від аеропорту, то про це потрібно заздалегідь повідомити диспетчерів цього аеропорту.

В Австралії використання дронів в комерційних цілях, потрібно реєструвати. Якщо дрон має вагу менше 2-х кілограмів та він використовується лише для розваг та ігор, в такому разі додаткової реєстрації він не потребує, але існує список умов, які потребують обов'язкового дотримання:

- БПЛА повинні літати від споруд, будівель, транспортних засобів на відстані не ближче ніж 30 метрів, за умови якщо ці об'єкти розташовані не на вашій приватній власності;
- БПЛА не повинні літати, над густонаселеними районами та містами з великою кількістю людей;
- БПЛА не дозволяється літати в радіусі 5.5 км від будь-якого аеродрому, аеропорту, в зонах зльоту і посадки вертольотів;
- БПЛА дозволено запускати лише коли на дворі світла пора доби, при гарних погодних умовах та прямої видимості у всі боки не менше ніж 500 метрів;
- БПЛА не повинен перевищувати дальність польоту 400 футів (приблизно 121 метр).

Однак, навіть в цих країнах не всі дотримуються цих правил, багато хто ними нехтує. В Україні слід було б брати приклад з європейських країн та запроваджувати такі ж, або хоча б схожі правила по використанню дронів, тим паче для початку розробки нормативних актів по використанню БПЛА вже є закладені правила в Повітряному кодексі України. Адже використовуючи дрони й надалі не маючи і не дотримуючись відповідних правил, можуть виникнути ситуації, які несуть шкоду людям. За кордоном такі ситуації не рідкість, саме тому там і ввели правила які регулюють використання безпілотників.

Також дуже актуальною є сертифікація фахівців – пілотів дронів, оскільки не закінчивши відповідних курсів по керуванню безпілотними літальними апаратами, пілоти не зможуть професійно керувати дроном, повертати та безпечно садити дрон у випадку нестандартних ситуацій, адже некеровані дрони також несуть за собою величезну небезпеку.

З кожним днем в небі над Україною з'являється все більше безпілотних літальних апаратів, які може придбати будь-хто, кому дозволяють фінансові можливості. Звичайні пересічні громадяни їх використовують для задоволення своїх потреб, де завгодно, не маючи відповідних навичок керування ними. Тому в нашій країні стоїть відкрите та гостре питання, щодо встановлення правил використання безпілотників, а також сертифікації їх власників.